

T Á J É K O Z T A T Ó *
*az államháztartás központi alrendszerének
2017. január havi helyzetéről*

2017. február

* Az államháztartás központi alrendszerének havonkénti részletes adatai megtalálhatók a Magyar Államkincstár honlapján (<http://www.allamkincstar.gov.hu>).

ÖSSZEFOGLALÁS

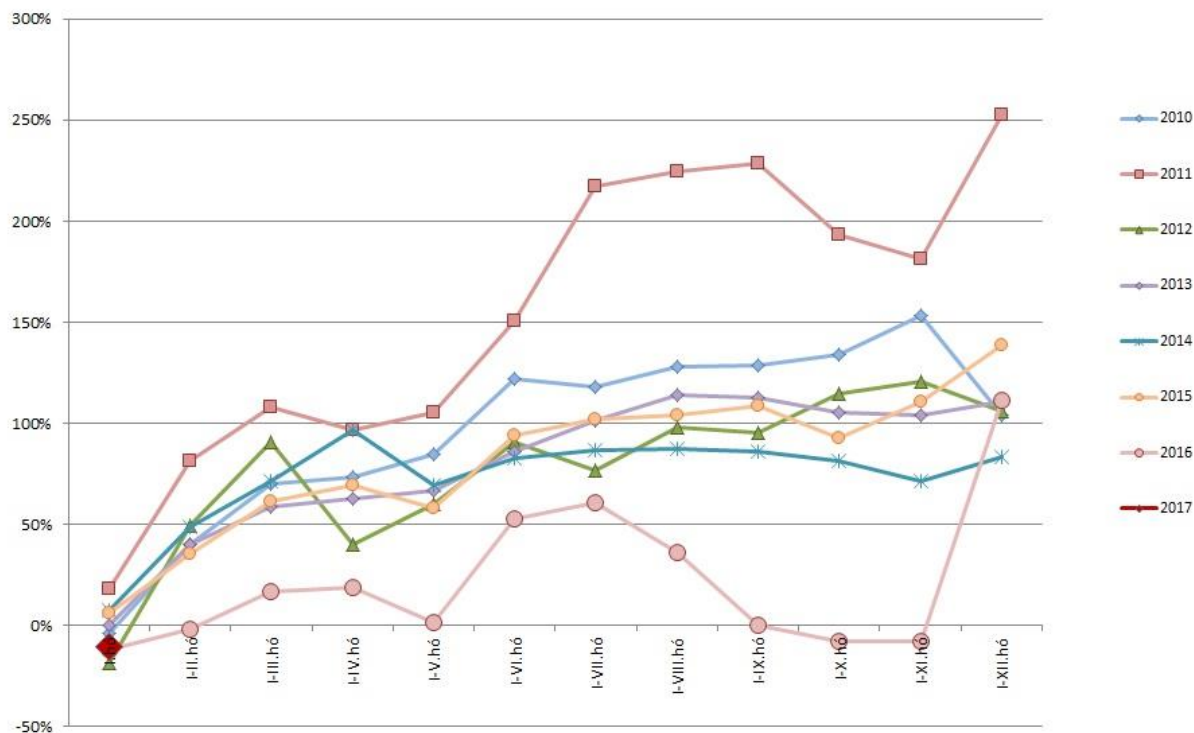
Az államháztartás központi alrendszere 2017 januárjában 123,4 milliárd forint többlettel zárt, ami a korábbi évekhez viszonyítva is kedvező első havi egyenleget jelent. Ez is bizonyítja, hogy Magyarország erősödik. A Kormány a 2017-es költségvetés végrehajtásakor változatlanul elkötelezett a kiszámítható és felelősségteljes közpénzügyi gazdálkodás mellett.

Ezen belül a központi költségvetés 65,9 milliárd forintos, a társadalombiztosítás pénzügyi alapjai 25,5 milliárd forintos, míg az elkülönített állami pénzalapok 32,0 milliárd forintos többletet mutattak. 2016. január hónapban az államháztartás központi alrendszerének egyenlege ugyancsak pozitív eredményű (92,4 milliárd forint) volt.

A két év január havi egyenlegét összehasonlítva elsősorban a különféle adóbevételek (társasági adó, általános forgalmi adó, jövedéki adó, szociális hozzájárulási adó és járulékok) idei kedvezőbb alakulását fedezhetjük fel. Ez főként továbbra is a reálgazdasági folyamatoknak, valamint a gazdaság fehérítését, illetve a foglalkoztatás bővülését célzó kormányzati intézkedések eredményességének köszönhető. A szociális hozzájárulási adó mértéke 5 százalékponttal történő csökkentésének pénzforgalmi hatása februártól jelentkezik. Mindemellett az állami vagyongazdálkodást érintő költségvetési bevételek teljesültek magasabb összegben az előző évhez képest. A kiadások tekintetében pedig a szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok uniós kiadásainak az emelkedését érdemes megemlíteni a 2014-2020-as időszak operatív programjaihoz kapcsolódóan.

Az egyes alapvető élelmiszerek áfájának és a vállalkozások terheinek csökkentése, az otthonteremtés korábban soha nem látott mértékű állami támogatása, a minimálbér és a szakmunkás minimálbér jelentős emelkedése – ezek jellemzik leginkább az idei költségvetési évet. Ennek nyomán több pénz marad a magyar családoknál, biztonságot nyújtva ezzel számukra. A 2017-re vonatkozó kedvező makrogazdasági előrejelzések mellett az uniós módszertan szerinti 2,4%-os hiánycél reális és teljesíthető.

**A központi alrendszer egyenlege
az előirányzat százalékában**

Az államháztartás központi alrendszerének 2017. január havi főbb pénzforgalmi adatai a következők:

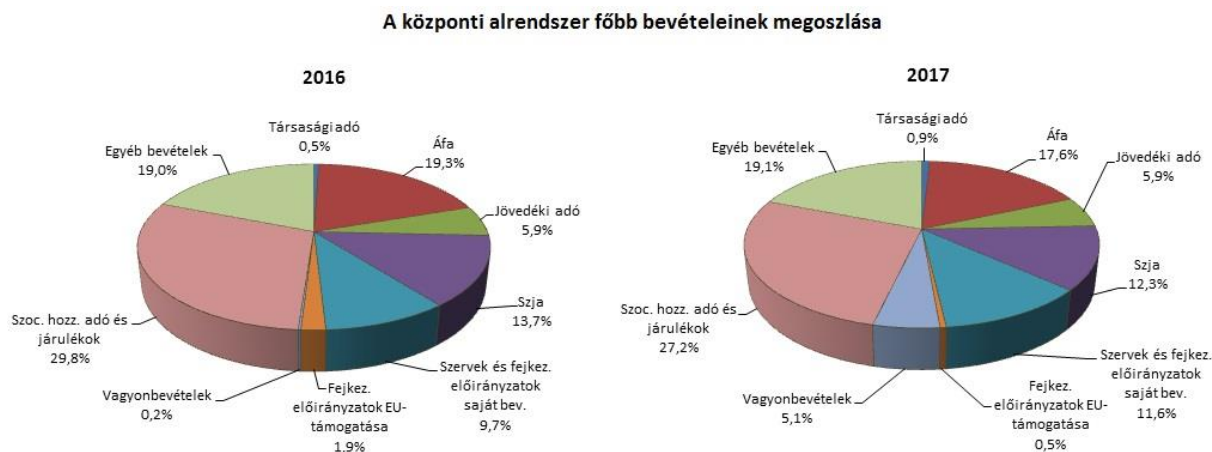
	milliárd forintban		Index (%)	milliárd forintban		Index (%)
	2016. évi előzetes tény milliárd forintban (1)	2016. I. hó tény milliárd forintban (2)	előzetes tény=100% (2/1)	2017. évi törvényi előirányzat milliárd forintban (1)	2017. I. hó tény milliárd forintban (2)	előirányzat=100% (2/1)
Központi költségvetés egyenlege	-771,6	17,7		-1 204,0	65,9	
bevétel:	12 404,5	763,1	6,2	11 603,8	915,9	7,9
kiadás:	13 176,1	745,4	5,7	12 807,8	850,0	6,6
Elkülönített állami pénzalapok egyenlege	-1,5	33,5		37,6	32,0	85,1
bevétel:	615,4	51,9	8,4	649,6	51,6	7,9
kiadás:	616,9	18,4	3,0	612,0	19,6	3,2
Társadalombiztosítási alapok egyenlege	-75,2	41,2		0,0	25,5	
bevétel:	5 135,4	454,5	8,9	5 177,9	467,3	9,0
kiadás:	5 210,6	413,3	7,9	5 177,9	441,8	8,5
EGYENLEG ÖSSZESEN	-848,3	92,4		-1 166,4	123,4	
bevétel:	18 155,3	1 269,5	7,0	17 431,3	1 434,8	8,2
kiadás:	19 003,6	1 177,1	6,2	18 597,7	1 311,4	7,1

I.

A KÖZPONTI ALRENDSZER PÉNZÜGYI FOLYAMATAINAK ALAKULÁSA

1. A FŐBB BEVÉTELEK

A központi alrendszer 2017. január havi 1434,8 milliárd forint összegű bevételei az előző év azonos hónapjához képest 165,3 milliárd forinttal magasabb összegben alakultak. Ezen belül kiemelhető, hogy növekedtek a társasági adóból, az általános forgalmi adóból, a jövedéki adóból és a szociális hozzájárulási adóból és járulékokból származó bevételek, mindezek mellett lényegesen magasabb összegben teljesültek az állami vagyonnal kapcsolatos befizetések, valamint a költségvetési szervek bevételei is.

A bevételek közül a **társasági adóból** az év első hónapjában 12,5 milliárd forint bevétel keletkezett, ami az előző év azonos időszakának értékét 5,5 milliárd forinttal haladta meg. A bázisévhez viszonyítva az eltérést a magasabb befizetések okozzák.

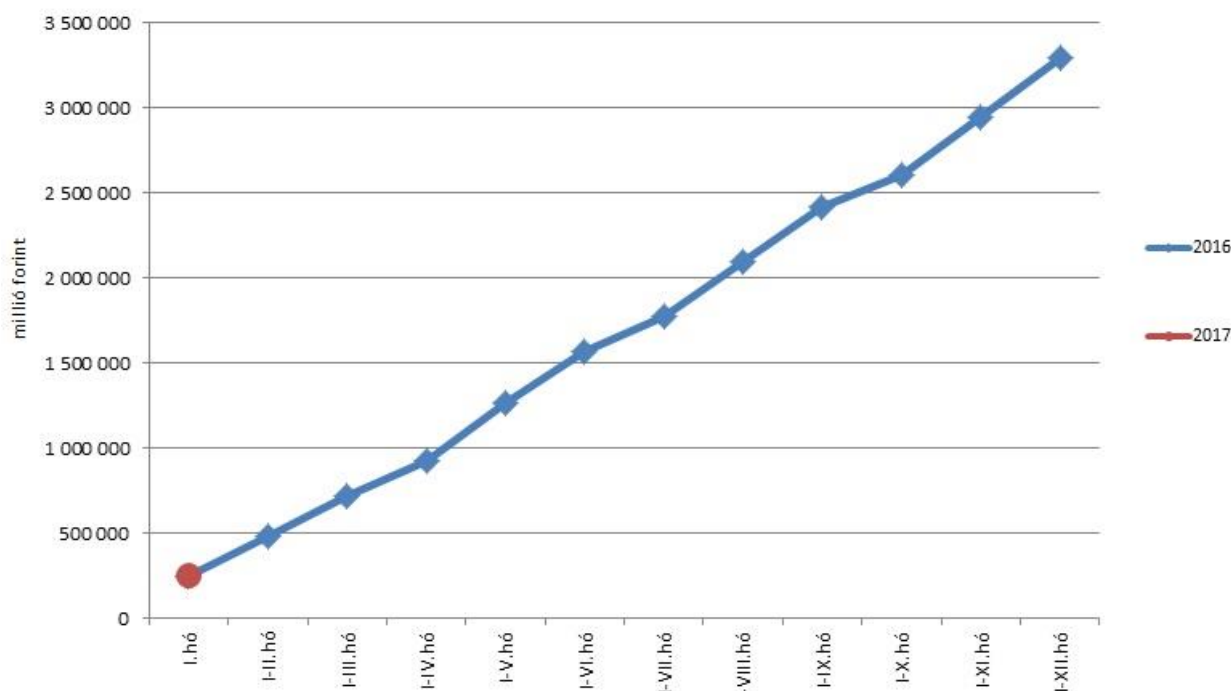
Az **egyéb központosított bevételekből** januárban összesen 36,7 milliárd forint bevétel teljesült, amely a törvényi előírányzat 9,3%-ának felel meg. Ezen belül kiemelendő az elektronikus útdíj 11,5 milliárd forintot kitevő összege.

Egyéb központosított bevételek alakulása (millió forintban)

Megnevezés	2016. I. hó	2017. I. hó	Eltérés	
			millió forint	%
Rehabilitációs hozzájárulás	4 843,5	5 008,8	165,3	103,4
Környezetvédelmi termékdíjak	4 334,7	7 812,0	3 477,3	180,2
Vízkeszletjárulék	243,7	39,1	-204,6	16,0
Hulladéklerakási járulék	2 084,7	1 730,0	-354,7	83,0
Elektronikus útdíj	10 789,1	11 461,9	672,8	106,2
Korkedvezmény-biztosítási járulék	-5,5	-2,0	3,5	36,4
Időalapú útdíj	2 499,2	4 308,7	1 809,5	172,4
Bírságok	1 726,1	1 543,5	-182,6	89,4
Egyéb tételek összesen	767,7	4 840,4	4 072,7	630,5
Összesen	27 283,2	36 742,4	9 459,2	134,7

Az év első hónapjában az **általános forgalmi adóból** 252,0 milliárd forint bevétel keletkezett a költségvetésnek, ami az egy évvel korábbi bevételt 7,1 milliárd forinttal haladta meg. A bruttó általános forgalmi adó-bevételek alakulását az alábbi grafikon szemlélteti:

Általános forgalmi adó

A befizetések és a kiutalások alakulása a következők szerint változott:

Általános forgalmi adó-bevétel alakulása (milliárd forint)

Megnevezés	2016. I. hó	2017. I. hó	Eltérés	
			Mrd Ft	%
Befizetés	539,5	558,9	19,4	103,6
Kiutalás	294,6	306,9	12,3	104,2
Egyenleg	244,9	252,0	7,1	102,9

A befizetések növekedése a belföldi és a dohánytermékek utáni áfabevételnek köszönhető, melyet részben kompenzált az import utáni alacsonyabb befizetés. A bázisévi bevételek alakulásában szerepet játszottak a 2007-2013-as EU költségvetési ciklus utolsó évének meghatározott projektjeihez kapcsolódó elszámolások is, melyek áfabevételi többlete a bevételek növekményét eredményezte 2016 januárjában. A dohánytermékek utáni bevételek növekedésének háttérében a dohányadó-jegy-elviteli adatok állnak. A kiutalások 2017. évi januári emelkedését elsősorban a befizetések növekedése okozta, melynek következtében a magasabb befizetéseket magasabb kiutalások kísérték.

A **jövedéki adóból** származó bevétel az év első hónapjában 84,8 milliárd forintot tett ki, amely az egy évvel korábbi bevételnél 10,5 milliárd forinttal magasabb. A bevételek megoszlása a következők szerint alakult:

Jövedékiadó-bevétel alakulása (milliárd forint)

Megnevezés	2016. I. hó	2017. I. hó	Eltérés	
			Mrd Ft	%
Üzemanyag jövedéki adó	43,6	50,5	6,9	115,8
Dohánygyártmány jövedéki adó	23,2	23,7	0,5	102,2
Egyéb termék jövedéki adó	7,5	10,6	3,1	141,3
Import jövedéki adó és energiaadó	0,0	0,0	0,0	
Jövedéki adók összesen	74,3	84,8	10,5	114,1

Az üzemanyagok esetében a befizetések 2017. évi emelkedését az üzemanyag forgalmának növekedése mellett az üzemanyagokra vonatkozó adómérték-emelkedés magyarázza. A dohánytermékek utáni bevételek növekedésének háttérében a dohányadó-jegy-elviteli adatok állnak. A szeszesitaloknál és egyéb termékeknél a növekedést a népegészségügyi termékadót érintő törvényi változások miatti készletezési hatás okozza.

A **pénzügyi tranzakciós illetékből** származó bevétel az év első hónapjában 26,7 milliárd forintot tett ki, amely az egy évvel korábbi bevételnél 2,5 milliárd forinttal magasabb. A növekedés háttérében a Kincstár magasabb befizetése áll.

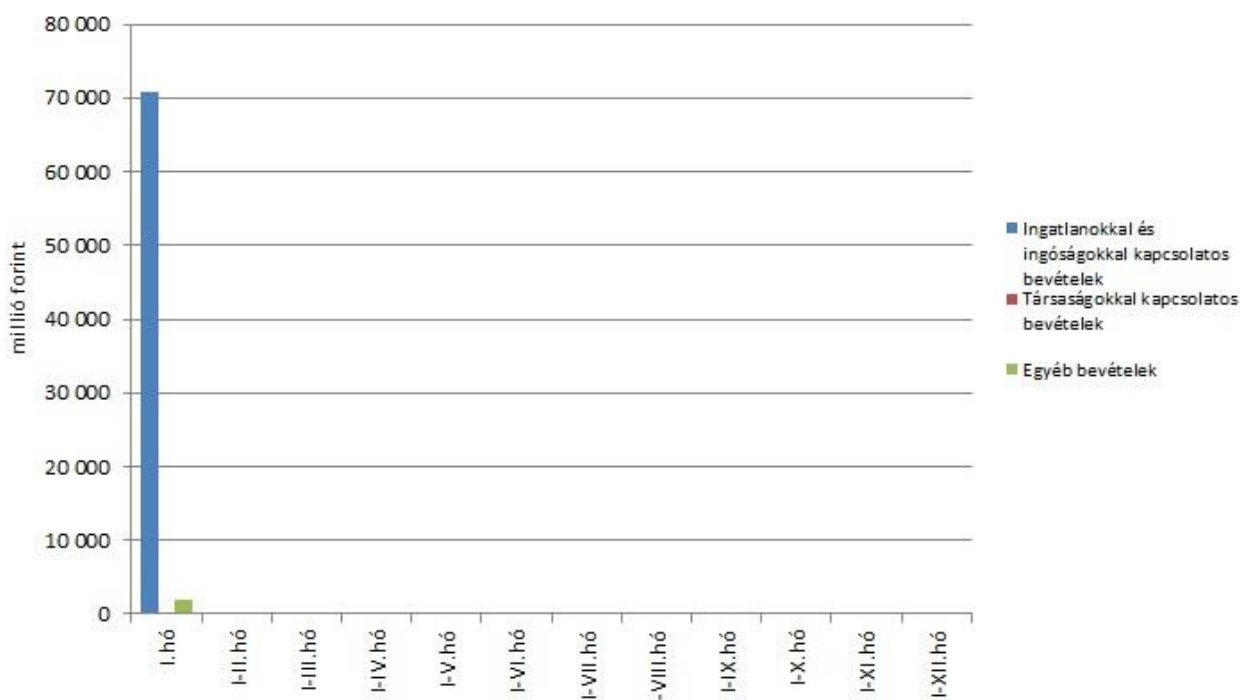
A **személyi jövedelemadó** államháztartási szintű bevétele az év első hónapjában 175,9 milliárd forint volt, amely 2,2 milliárd forinttal magasabb az egy évvel korábbi összegnél. A bázisidőszaktól való eltérés oka a magasabb bérkiáramlás miatti befizetésnövekedés, illetve ezzel ellentétes hatású szja-kulcs-csökkenés volt. Az előző év azonos időszakához képest a befizetések és a kiutalások arányát a következő táblázat részletezi:

Személyijövedelemadó-bevétel alakulása (milliárd forint)

Megnevezés	2016. I. hó	2017. I. hó	Eltérés	
			Mrd Ft	%
Befizetés	175,6	179,9	4,3	102,4
Kiutalás	1,9	4,0	2,1	210,5
Egyenleg	173,7	175,9	2,2	101,3

Az **állami vagyonnal kapcsolatos befizetések** januári összege 72,7 milliárd forint volt, melynek meghatározó tétele a termőföld értékesítésből származott (68,9 milliárd forint). A bevételek összetételét a következő diagram szemlélteti:

Állami vagyonnal kapcsolatos befizetések a 2017. évben

Az **egyéb bevételek** összege januárban 950,6 millió forintot tett ki, mely a törvényi előírászat 12%-ának felel meg.

Az „Egyéb uniós bevételek” mérleg soron belül az „**Uniós támogatások utólagos megtérítése**” sor 2017. évi első havi bevétele 13,2 milliárd forint, ami az éves előírászat 42,8%-os teljesítését jelenti. A magas teljesülés oka, hogy az államháztartásról szóló törvény 2016. évi módosításából eredően a 2007-2013-as

programozási időszak operatív programjaira teljesített bizottsági utalások teljes összege ezen a mérleghorizonton jelenik meg. A soron további bevételként jelennek meg a 2007 előtti uniós programok záró egyenlegeinek megtérülései.

A **szociális hozzájárulási adóból és járulékokból** származó január havi bevételek alakulását a következő táblázat mutatja be:

A szociális hozzájárulási adóból és járulékokból származó bevételek alakulása (milliárd forint)

Megnevezés	2016. I. hó	Az alap I. havi bevételén belüli aránya (%)	2017. I. hó	Az alap I. havi bevételén belüli aránya (%)	Eltérés	
					Mrd Ft	%
Nyugdíjbiztosítási Alap	271,1	98,6	274,4	98,8	3,3	101,2
Egészségbiztosítási Alap	107,0	59,5	115,6	61,0	8,6	108,0
Nemzeti Foglalkoztatási Alap	13,4	35,2	33,9	81,1	20,5	253,0
Összesen	391,5		423,9		32,4	108,3

A **Nyugdíjbiztosítási Alap** január havi bevételeinek döntő része, 98,8%-a a **szociális hozzájárulási adóból és járulékokból** származik. A szociális hozzájárulási adó és járulékok előző évhez viszonyított elemzésekor figyelembe kell venni, hogy megváltozott a szociális hozzájárulási adó megosztási aránya, a Nyugdíjbiztosítási Alap részesedése az előző év azonos időszakához képest 79,43%-ról 71,61%-ra módosult. A januári bevételek ezzel együtt is meghaladták az előző év azonos időszakának a bevételeit, melynek oka, hogy a 2016. decemberi jövedelemkiáramlás magasabb volt a tervezettnél.

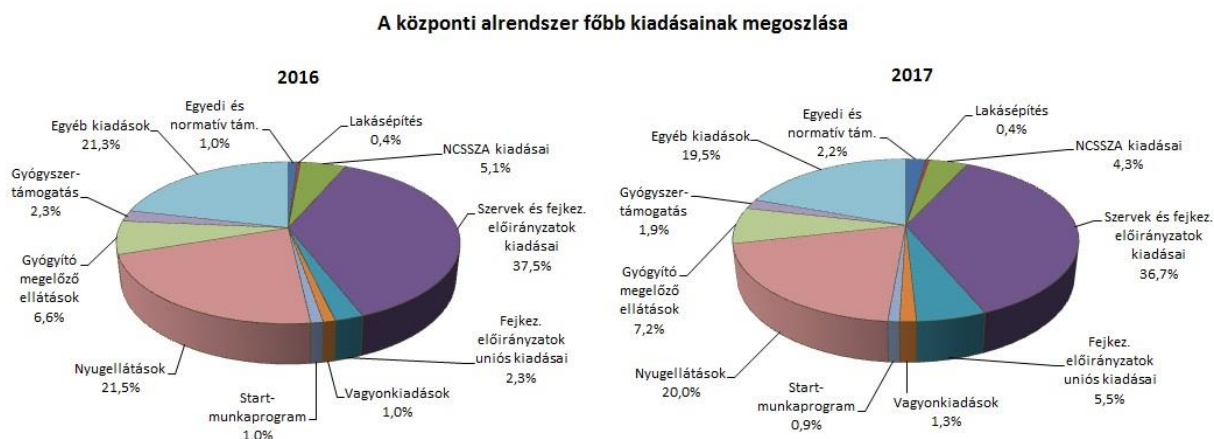
Az **Egészségbiztosítási Alap** esetében a **szociális hozzájárulási adóból és járulékokból** (munkáltatói és biztosított egészségügyi járulék) származó január havi bevétel az alap összes bevételének 61,0%-át tette ki. Az előző év azonos időszakához viszonyított többletbevétel oka egyrészt az év végi jövedelemkiáramlás, másrészt az, hogy az Egészségbiztosítási Alap 2017. január 1-jétől a szociális hozzájárulási adóból – az előző évi 20,57% helyett – 20,50%-ban részesül.

A szociális hozzájárulási adó **Nemzeti Foglalkoztatási Alapot** (NFA) megillető részéből januárban 19,4 milliárd forint bevétel származott az alapnak. A fennmaradó 14,5 milliárd forintot az egészségügyi és munkaerőpiaci járulék NFA-t megillető hányada tette ki. Ezzel szemben 2016-ban az NFA 13,4 milliárd forintot kitevő bevétel csak a járulékból származott, ugyanis az NFA – a 2016. évi költségvetési törvényt módosító 2016. évi LXXVI. törvény alapján – a szociális hozzájárulási adó 2016. július 1-jét követően megfizetett összegéből részesült először. Az NFA-t a szociális hozzájárulási adó 2017-ben megfizetett összegének 7,89%-a illeti meg, míg 2016-ban az ez a rész 5,17% volt.

Az Egészségbiztosítási Alap összes bevételének 13%-a az **egészségügyi hozzájárulásból** származó bevétel. 2017 januárjában az alapnak ebből 24,7 milliárd forint bevétel keletkezett.

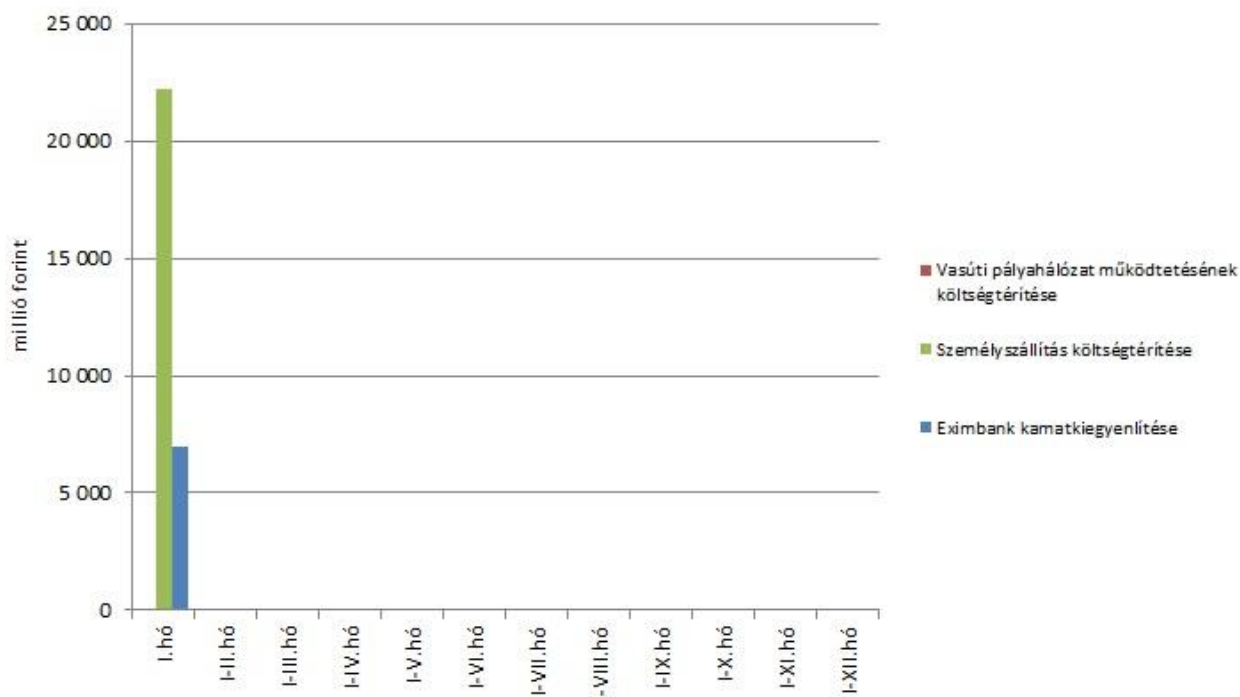
2. A FŐBB KIADÁSOK

A központi alrendszer 2017. január havi 1311,4 milliárd forint összegű kiadásai 134,3 milliárd forinttal teljesültek magasabb összegben, mint az elmúlt év azonos hónapjában, mely elsősorban a szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok uniós kiadásainak előző évhez viszonyított növekedésével függ össze. Emellett jelentős mértékben meghaladták a 2016. évi januári kiadásokat a költségvetési szervek kiadásai, az egyedi és normatív támogatások, valamint a gyógyító-megelőző ellátásokra fordított összegek is.

Az **egyedi és normatív támogatásokra** fordított kiadások 2017 januárjában 29,3 milliárd forintot tettek ki, amely összeg közel két és félszerese az előző évi értéknek. Az időszakos eltérés egyrészt arra vezethető vissza, hogy a személyszállítási költségtérítés kifizetése idén januárban a szerződéses ütemezésnek megfelelően, teljes összegben megtörtént, másrészt az Eximbank Zrt. részére történő kamatkiegyenlítési teljesítés is havi áthúzóadás nélkül, a jogszabályban előírt ütemben realizálódott. A kiadások meghatározó tételeit jelentő közösségi közlekedés, illetve a vasúti pályahálózatok működtetésének költségtérítése finanszírozását illetően közszolgáltatási szerződésekben, az Eximbank Zrt.-nek nyújtott kamatkiegyenlítés esetében pedig jogszabályban meghatározott ütemezés alapján fizet az állam. A főbb tételek alakulását a következő diagram szemlélteti:

Egyedi és normatív támogatások a 2017. évben

A **lakásépítési támogatásokra** fordított kiadások a 2017. év januárjában 5,2 milliárd forintot tettek ki, ami 15,6%-kal magasabb a 2016. év azonos időszakához viszonyítva. Az eltérés hátterében a lakástakarék-pénztári megtakarításokat és a Családi Otthontermelési Kedvezményt igénybe vevők létszámának növekedése áll. Ezenfelül az árfolyam és a referenciahozamok, valamint a további konstrukciókat igénybe vevők létszámának alakulása is befolyásolta a kifizetéseket.

A **Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Alap** a családi támogatásokat, a korhatár alatti ellátásokat, a jövedelempótló és jövedelemkiegészítő szociális támogatásokat, valamint a különféle jogcímen adott térítéseket tartalmazza.

A főbb támogatásokat az alábbi táblázat részletezi:

A Nemzeti Család-és Szociálpolitikai Alap kiadásainak alakulása (milliárd forint)

Megnevezés	2016. I. hó	2017. I. hó	Eltérés	
			Mrd Ft	%
Családi támogatások	35,4	36,5	1,1	103,1
<i>Ebből:</i>				
<i> családi pótlék</i>	27,1	29,2	2,1	107,7
<i> gyermekgondozást segítő ellátás</i>	5,4	5,1	-0,3	94,4
Korhatár alatti ellátások	11,0	7,8	-3,2	70,9
<i>Ebből:</i>				
<i> korhatár előtti ellátás és balettművészeti életjáradék</i>	4,2	1,4	-2,8	33,3
<i> szolgálati járandóság</i>	6,8	6,4	-0,4	94,1
Jövedelempótló és jövedelemkiegészítő szociális támogatások	11,8	10,5	-1,3	89,0
<i>Ebből:</i>				
<i> járási szociális feladatok ellátása</i>	6,8	5,9	-0,9	86,8
<i> fogyatékosági támogatás és vakok személyi járadéka</i>	2,9	2,8	-0,1	96,6
<i> politikai rehabilitációs és más nyugdíj-kiegészítések</i>	1,0	0,9	-0,1	90,0
Különféle jogcímen adott térítések	1,9	2,0	0,1	105,3
<i>Ebből:</i>				
<i> közgyógyellátás</i>	1,3	1,4	0,1	107,7
Összesen	60,1	56,8	-3,3	94,5

A **családi támogatásokon** belül messze kiemelkedett a családi pótlékra kifizetett 29,2 milliárd forintos összeg. A **korhatár alatti ellátások** esetében a csökkenés döntő részben a korhatár előtti ellátásoknál következett be, tekintettel arra, hogy az érintettek időközben betöltötték a rájuk vonatkozó nyugdíjkorhatárt, így teljes jogú öregségi nyugdíjra lettek jogosultak. (Ezen létszámcsökkenés hatása meghaladta az ellátások januárban végrehajtott emelésének (1,6%) a hatását.) A **jövedelempótló és jövedelemkiegészítő szociális támogatások** közül a legnagyobb összeget a járási szociális feladatok ellátására fordították, amely az ápolási díj, az időskorúak járadéka, a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, valamint az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás forrását tartalmazza. A **különféle jogcímen adott térítésekre** januárban kifizetett összeg az előző évi teljesítést kismértékben haladta meg. A térítéseken belül a legtöbbet, 1,4 milliárd forintot a közgyógyellátásra fizették ki.

A **helyi önkormányzatok** 2017. évi feladataihoz a hatályos költségvetési törvény 641,1 milliárd forint állami támogatást biztosít, amely a 2016. évi 674,3 milliárd forint törvényi módosított előirányzatnál 33,2 milliárd forinttal alacsonyabb. Az eltérés alapvető oka, hogy 2017. január 1-jétől a 3000 lakos feletti településeken működő köznevelési intézmények működtetési feladata átkerült az állami intézményfenntartóhoz, mintegy 27,3 milliárd forint értékben csökkentve ezáltal a IX. fejezet egyes támogatási előirányzatait. Ezen kívül több – jellemzően fejlesztési célú – támogatás kifutott, illetve szűnt meg, további 5,9 milliárd forinttal csökkentve a IX. fejezet támogatásait.

A jelentősebb tételek alakulását a következő táblázat mutatja:

A helyi önkormányzatok támogatásának alakulása (milliárd forint)

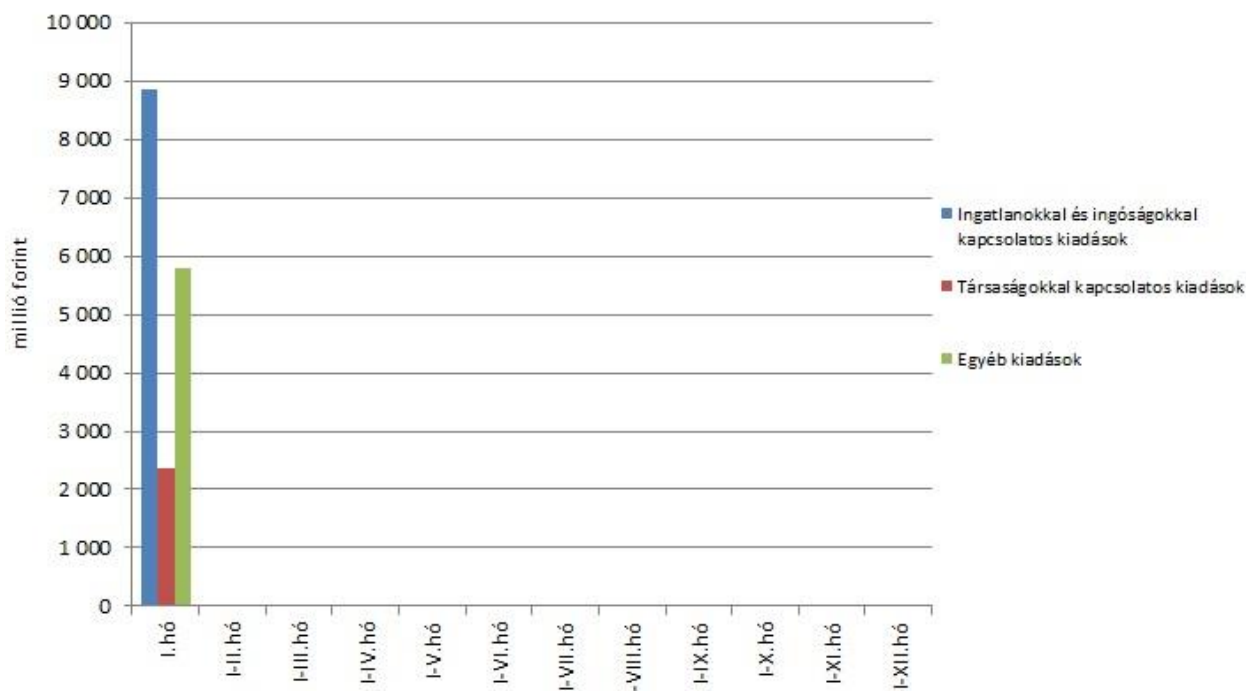
Megnevezés	2016. I. hó	2017. I. hó	Eltérés	
			Mrd Ft	%
A helyi önkormányzatok általános működésének és ágazati feladatainak támogatása	65,9	66,0	0,1	100,2
<i>A helyi önkormányzatok működésének általános támogatása</i>	18,5	18,5	0	100,0
<i>A települési önkormányzatok egyes köznevelési feladatainak támogatása</i>	18,4	18,4	0	100,0
<i>A települési önkormányzatok egyes szociális, gyermekjóléti és gyermekékeztetési feladatainak támogatása</i>	23,7	22,8	-0,9	96,2
<i>A települési önkormányzatok kulturális feladatainak támogatása</i>	5,3	6,3	1,0	118,9
Helyi önkormányzatok kiegészítő támogatása	0,5	0,2	-0,3	40,0
Költségvetési szerveknél foglalkoztatottak kompenzációja	0,3	0,0	-0,3	
Év közben létrejött új jogcímek kiadásai	0,0	2,4	2,4	-
Összesen	66,7	68,6	1,9	102,8

A hozzájárulás az EU költségvetéséhez mérleg soron a 2017. év első hónapjában teljesített összeg (14,8 milliárd forint) a tervezettnél megfelelően alakult, ami az éves előirányzat 4,7%-os teljesítését jelenti. Ez 10,2 milliárd forinttal haladta meg a 2016. év első hónapjában teljesített hozzájárulást.

Az **állami vagyonnal kapcsolatos kiadások** januári összege 17,0 milliárd forint volt, amelynek meghatározó tételét a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt. ingatlan-beruházásainak kiadásai és az ahhoz kapcsolódó áfafizetések (együttesen 9,8 milliárd forint) jelentették.

A vagyonkiadások főbb tételeit a következő grafikon mutatja:

Állami vagyonnal kapcsolatos kiadások a 2017. évben

Az elkülönített állami pénzalapok kiadásai közül jelentősebb összeget tett ki a **Nemzeti Foglalkoztatási Alapból (NFA) finanszírozott Start-munkaprogram** kiadása, amely január végéig 12,0 milliárd forintot tett ki. Ez az előző év azonos időszakában teljesített összeget 0,4 milliárd forinttal haladta meg.

A társadalombiztosítás pénzügyi alapjain belül nagyságrendileg kiemelkedő tétel volt a **Nyugdíjbiztosítási Alapnál a nyugellátásokra** fordított 262,6 milliárd forint, ami kismértékben meghaladta az éves törvényi előirányzat időarányos mértékét. Az időarányost meghaladó január havi teljesülést a 2016. év végére jelentősen megnövekedett korbetöltött öregségi nyugellátotti létszám okozza, amelyet azonban a 2017. év első félévétől ismét érvényesülő korhatáremelés mérsékel. A januári kifizetések tartalmazzák a 2016. december 31-ig megállapított ellátásokra vonatkozó január havi 1,6%-os nyugdíjemelés összegét. Az előző év azonos időszakához képest nyugdíjakra 9,3 milliárd forinttal, 3,7%-kal költött többet a költségvetés, ezen belül a korbetöltött öregségi nyugdíjakra 8,7 milliárd forinttal, a nők 40 éves szolgálati jogviszonyával igényelhető ellátására 0,5 milliárd forinttal több pénz került kifizetésre, mint tavaly januárban.

Az **Egészségbiztosítási Alap** összes kiadásának 28,7%-át a **pénzbeli ellátásokra** fordított összeg adta. Az ellátások részletes bemutatását a következő táblázat tartalmazza:

Az Egészségbiztosítási Alap pénzbeli ellátásokra fordított kiadásainak alakulása (milliárd forint)

Megnevezés	2016. I. hó	2017. I. hó	Eltérés	
			Mrd Ft	%
Pénzbeli ellátások	46,8	51,1	4,3	109,2
<i>Ebből:</i>				
<i>Rokkantsági, rehabilitációs ellátások</i>	26,2	25,0	-1,2	95,4
<i>Gyermekgondozási díj</i>	8,9	11,5	2,6	129,2
<i>Táppénz</i>	7,2	9,1	1,9	126,4

Az ebbe a körbe tartozó rokkantsági és rehabilitációs ellátásokra fordított kiadás már tartalmazza a januárban végrehajtott 1,6%-os mértékű ellátásemelés hatását is.

Az Egészségbiztosítási Alapon belül a legnagyobb kiadási előirányzatot képező **gyógyító-megelőző ellátásokra** kifizetett összeg 94,3 milliárd forint volt az év első hónapjában, ez 16,2 milliárd forinttal több, mint a bázisidőszak értéke. Az eltérés oka, hogy egyrészt a 2016. évi adat még nem tartalmazza a háziorvosi szolgálatok többlettámogatását, a tavaly ősszel megkezdett béremelés hatását, másrészt idén januárban – a vonatkozó jogszabály alapján – az intézmények kéthavi bértámogatásban részesültek.

Gyógyszertámogatásra 25,3 milliárd forintot költött az egészségbiztosítás, ez 1,2 milliárd forinttal alacsonyabb a 2016. évi januári összegnél. A 2017. évi előirányzat azonban nem tartalmazza a „Speciális beszerzésű gyógyszerkiadás” összegét, ez a „Gyógyító-megelőző ellátás” kiadásai között jelenik meg.

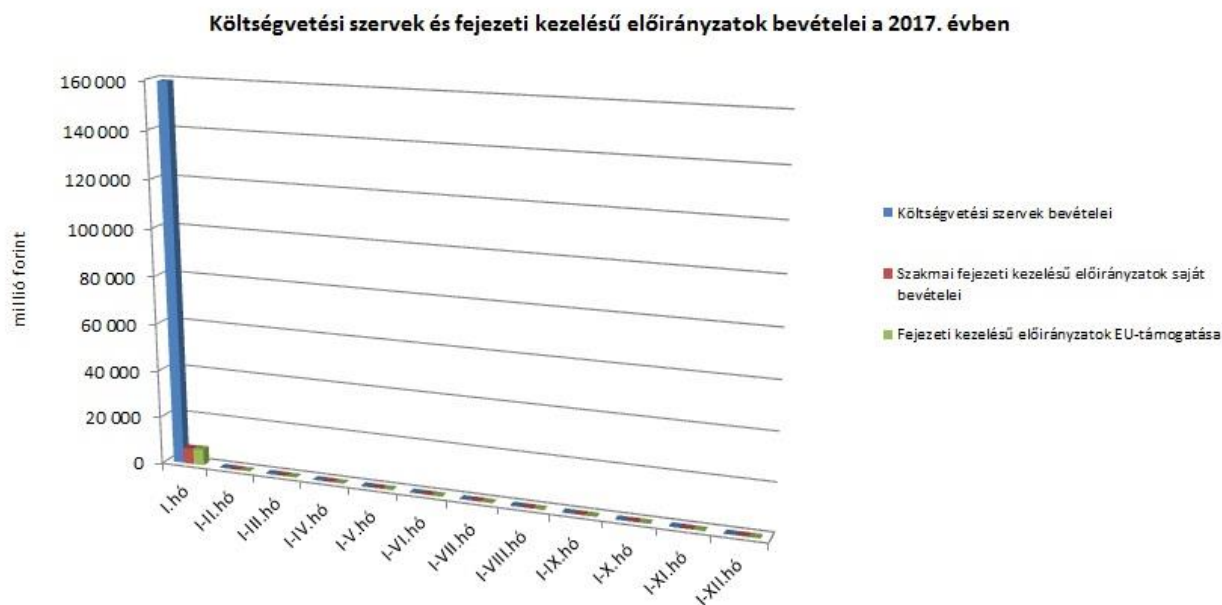
3. A KÖZPONTI KÖLTSÉGVETÉSI SZERVEK ÉS FEJEZETI KEZELÉSŰ ELŐIRÁNYZATOK ALAKULÁSA

2017. január hónapban a **központi költségvetési szervek bevételei** összesen 159,2 milliárd forintot tettek ki, mely 36%-kal magasabb a 2016. január havi bevételeknél. Az intézmények bevételei közül a következő jelentősebb tételek emelhetők ki: 53,4 milliárd forint az Országos Egészségbiztosítási Pénztár által az intézményeknek utalt támogatás, 24,1 milliárd forint jóváírás a Belügyminisztérium és a Honvédelmi Minisztérium intézményeinél a Belügyminisztérium „Terrorellenes intézkedések megvalósításához kapcsolódó kiadások” törvénysorról, 16,0 milliárd forint a 2014-2020 közötti kohéziós politikai operatív programok előirányzat-felhasználási számlájáról közvetlenül érkezett bevétel, több intézmény részére, különböző projektek támogatási előlegeként, valamint 5,8 milliárd forint az egészségügyi intézmények és a rehabilitációs intézetek munkavállalói február havi béremelésének fedezete az Emberi Erőforrások Minisztériuma fejezetnél. A két év január havi bevételei közötti eltérést többek között a Belügyminisztérium fejezet „Terrorellenes intézkedések megvalósításához kapcsolódó kiadások” törvénysorról, illetve a 2014-2020 közötti kohéziós politikai operatív programok előirányzat-felhasználási számlájáról közvetlenül érkezett bevételek magyarázzák.

A **szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok** esetében a **hazai forrásból származó bevételek összege** 2017 januárjában 6,6 milliárd forint volt, ami 6,5%-kal magasabb az előző év azonos időszakához képest. A bevételek túlnyomó többségét (5,9 milliárd forintot) az uniós fejlesztések operatív programjai előirányzat felhasználási keretszámlájára a lebonyolítási számlákról visszautalt összegek teszik ki.

Az **uniós előirányzatokon** január végéig 6,8 milliárd forint bevétel keletkezett, ami az éves előirányzat 0,4%-a. Az időarányostól eltérő teljesülés oka, hogy a 2016. év végén teljesített kiadásokhoz tartozó bevételek beérkezése nagyrészt az év második felétől várható, és az idei év folyamán bevételek már csak a 2014-2020 közötti időszak operatív programjai tekintetében érkeznek. A 2017. év első hónapjában realizált bevételek túlnyomó része a 2014-2020 közötti időszak Vidékfejlesztési Programjához kapcsolódóan érkezett.

A 2017. évi januári, együttesen közel 173 milliárd forint összegű bevételek megoszlását a következő grafikon szemlélteti:

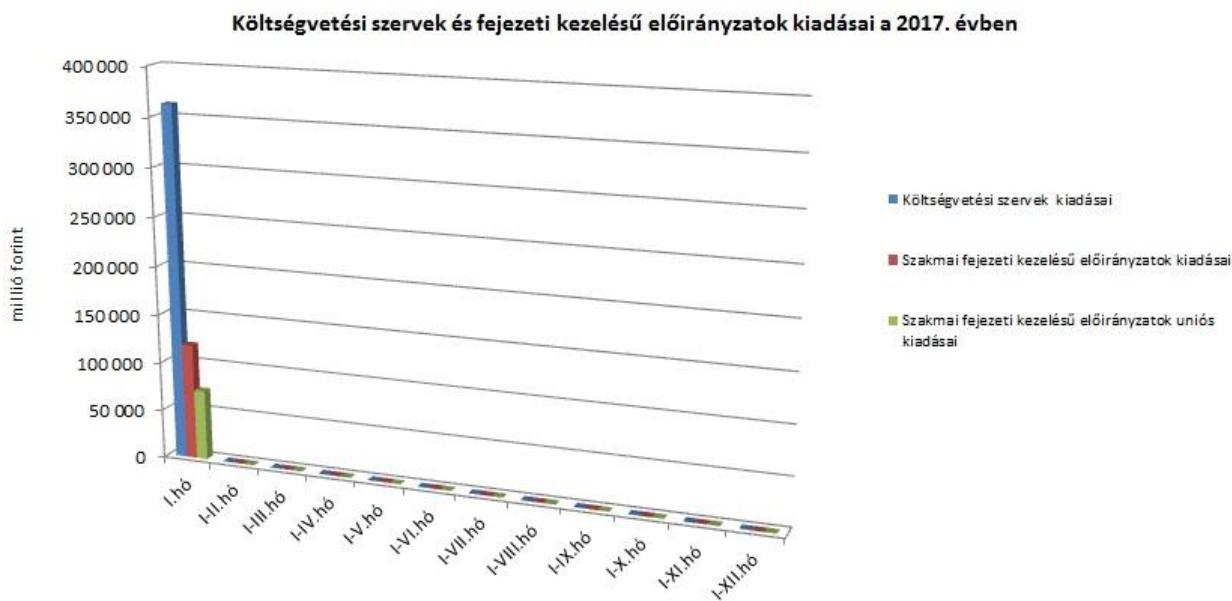

A **költségvetési szervek kiadásai** 2017. január hónapban 362,5 milliárd forintot tettek ki, amely 13,8%-kal haladta meg az előző év azonos időszakában teljesült kiadásokat. Az intézmények teljesítéséből 232,9 milliárd forintot tett ki a személyi juttatásokra és szociális hozzájárulási adóra, a munkaadókat terhelő járulékokra kifizetett összeg, amely 30,0 milliárd forinttal magasabb az előző évi e célú kiadásnál. Ezenkívül az alábbi nagyobb összegű kifizetések történtek: 6,1 milliárd forint a Honvédelmi Minisztérium Védelemgazdasági Hivatalának költségvetéséből a Honvédelmi Minisztérium Elektronikai, Logisztikai és Vagyonkezelő Zrt. részére különféle szolgáltatások (őrzés-védelem, üzemeltetés, karbantartás, ellátmány, közüzemi díjak stb.) kifizetésére, 6,0 milliárd forint a Honvédelmi Minisztérium Védelemgazdasági Hivatal Anyagellátó Raktárbázis részére üzemanyag- és tárgyeszköz-beszerzés, valamint rakétabeszerzés előlegének kifizetésére, 5,2 milliárd forint a külképviseletek január és február havi devizaellátmányára a Külképviseletek igazgatásánál, valamint 4,3 milliárd forint a Honvédelmi Minisztérium Védelemgazdasági Hivatala költségvetéséből Gripen bérleti díjakra.

A **szakmai fejezeti kezelésű előirányzatokon** belül a **hazai forrásból finanszírozott kifizetések** 2017. január havi teljesítése 119,0 milliárd forintot tett ki, amely mindössze 3,6%-kal maradt el az előző év azonos időszakának kiadásaitól. Ezen időszak teljesítéséből az alábbi tételek emelhetők ki: 32,1 milliárd forint a „Terrorellenes intézkedések megvalósításához kapcsolódó kiadások” törvénysorról kifizetett összeg, 34,7 milliárd forint kifizetés a normatív finanszírozásra (köznevelési célú humánszolgáltatás és működési támogatás, nem állami felsőoktatási intézmények támogatása, hit- és erkölcsstanoktatás, tankönyvtámogatás, köznevelési szerződések, szociális célú humánszolgáltatások támogatása), 9,2 milliárd forint az autópálya rendelkezésre állási díj a Nemzeti Fejlesztési Minisztériumnál, 8,8 milliárd forint folyósítása az „Egyházi alapintézmény-működés, SZJA rendelkezés és kiegészítése” törvénysorról az Emberi Erőforrások Minisztériumánál.

Az **uniós programok** előirányzatain a 2017. év január hónapjában összesen 72,0 milliárd forint kifizetés történt, amely az éves előirányzat 3,5%-os teljesítését jelenti, és a tervezettnél megfelelően alakult. Az év során a kiadások közel egészét már az új, 2014-2020-as programozási időszak operatív programjai adják, január hónapban 61,9 milliárd forintot. A legtöbb kiadást a Környezet és Energiahatékonysági Operatív Program, az Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program, valamint a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program teljesítette.

A **2017. évi januári, együttesen közel 554 milliárd forint összegű kiadások** megoszlását a következő grafikon szemlélteti:

4. KAMATEGYENLEG

A bevételek és kiadások egyenlegeként adódó 39,0 milliárd forint összegű **nettó kamatkiadás** 4,1 milliárd forinttal lett magasabb az előző év azonos időszakához képest, mely a kamatfizetések éven belüli eltérő lefutásával magyarázható.

A kamategyenleg összetétele (milliárd forintban)

	I. hó	
	2016	2017
1. Bevétel	2,1	6,4
1.1. Forint	2,1	6,5
<i>1.1.1. Államkötvények kamata</i>	<i>1,4</i>	<i>6,5</i>
<i>1.1.2. Kincstárjegyek kamata</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>
<i>1.1.3. Repóügyletek kamata</i>	<i>0,1</i>	<i>0,0</i>
<i>1.1.4. KESZ forintbetét kamata</i>	<i>0,6</i>	<i>0,0</i>
1.2. Deviza	0,0	-0,1
<i>1.2.1. Devizaműveletek kamatelszámolásai</i>	<i>0,0</i>	<i>-0,1</i>
2. Kiadás	37,0	45,4
2.1 Forint	12,7	20,9
<i>2.1.1. Forinthitelek kamata</i>	<i>3,3</i>	<i>4,3</i>
<i>2.1.2. Államkötvények kamata</i>	<i>5,6</i>	<i>9,5</i>
<i>2.1.3. Kincstárjegyek kamata</i>	<i>3,6</i>	<i>7,1</i>
<i>2.1.4. Repóügyletek kamata</i>	<i>0,2</i>	<i>0,0</i>
<i>2.1.5. Egyéb függő tételek</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>
2.2. Deviza	24,3	24,5
<i>2.2.1. Devizahitelek kamata</i>	<i>0,1</i>	<i>0,0</i>
<i>2.2.2. Devizakötvények kamata</i>	<i>24,2</i>	<i>24,5</i>
3. Kamategyenleg	34,9	39,0

II. AZ ÁLLAMHÁZTARTÁS KÖZPONTI ALRENDSZERÉNEK FINANSZÍROZÁSA

1. Állományi adatok

A központi költségvetés adóssága január végéig 376,2 milliárd forinttal **növekedett** négy, egymást részben ellensúlyozó tényező következtében:

- **Az első tényező** a kedvező piaci helyzetben megvalósított nettó forintkibocsátás - nagyrészt a lakosságnak közvetlenül értékesített állampapírokból – 421,7 milliárd forint összegben, ami a költségvetés éves hiányát és részben a lejáráó devizaadósságot finanszírozza. Nagyrészt ez eredményezte a Kincstári Egységes Számla 753,5 milliárd forintos növekedését az év végéhez képest.
- **A második tényező** a nettó belföldi devizakibocsátás 14,4 milliárd forint értékben.
- **A harmadik – előbbiekkal ellentétes, csökkentő hatású – tényező** a deviza-keresztárfolyamok változása, ami az állam partnerkockázatát csökkentő mark-to-market betétállományokat csökkentette 59,6 milliárd forintos összegben.
- **A negyedik – szintén csökkentő hatású – tényező** a forint árfolyamának az elmúlt év végéhez képest bekövetkezett kismértékű erősödése, amely az adósság devizában fennálló részének forintban számított nyilvántartási értékét 0,3 milliárd forinttal csökkentette.

Az előzetes adatok szerint január végén a **központi költségvetés forint- és devizaadóssága** az alábbiak szerint alakult:

A központi költségvetés adósságának alakulása 2017-ben, milliárd forint

	2016 december 31.		kibocsátás (növekedés)	törlesztés (csökkenés)	egyéb változás	nettó változás	2017 január 31.		változás százalékpont
	előzetes állomány	megoszlás (%)					előzetes állomány	megoszlás (%)	
	I. hónap								
1. Forint	18 430,9	72,48	1 098,9	677,2	0,0	421,7	18 852,6	73,05	0,58
1.1. Hitel	865,0	3,40	12,0	0,0	0,0	12,0	877,1	3,40	0,00
1.1.1. Külföldi	865,0	3,40	12,0	0,0	0,0	12,0	877,1	3,40	0,00
1.1.2. Belföldi	0,0	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00
1.2. Állampapír	17 565,8	69,08	1 086,9	677,2	0,0	409,7	17 975,5	69,66	0,58
1.2.1. Piaci értékesítésű	17 526,7	68,92	1 086,9	677,2	0,0	409,7	17 936,3	69,50	0,58
1.2.1.1. Kötvény	11 562,4	45,47	236,2	269,8	0,0	-33,6	11 528,8	44,67	-0,79
1.2.1.2. Diszkontkincstárjegy	896,4	3,52	209,1	111,4	0,0	97,7	994,1	3,85	0,33
1.2.1.3. Lakossági állampapír	5 067,9	19,93	641,6	296,0	0,0	345,6	5 413,5	20,98	1,05
1.2.2. Nem piaci értékesítésű	39,2	0,15	0,0	0,0	0,0	0,0	39,2	0,15	0,00
2. Deviza	6 256,5	24,60	15,2	0,7	-0,3	14,1	6 270,7	24,30	-0,30
2.1. Hitel	1 101,6	4,33	0,0	0,6	0,0	-0,7	1 100,9	4,27	-0,07
2.1.1. Külföldi	1 097,6	4,32	0,0	0,6	-0,1	-0,7	1 096,9	4,25	-0,07
2.1.2. Belföldi	4,0	0,02	0,0	0,0	0,0	0,0	4,0	0,02	0,00
2.2. Állampapír	5 154,9	20,27	15,2	0,1	-0,3	14,8	5 169,7	20,03	-0,24
2.2.1. Külföldi	4 618,9	18,16	0,0	0,0	-0,3	-0,3	4 618,7	17,90	-0,27
2.2.2. Belföldi	536,0	2,11	15,2	0,1	0,0	15,1	551,1	2,14	0,03
Összesen	24 687,4	97,08	1 114,1	678,0	-0,3	435,9	25 123,2	97,35	0,27
Egyéb kötelezettség	742,7	2,92	134,2	193,4	-0,4	-59,6	683,1	2,65	-0,27
MINDÖSSZESEN	25 430,0	100,00	1 248,3	871,3	-0,7	376,2	25 806,3	100,00	0,00

Megjegyzés: a táblában szereplő tizedes eltérések kerekítésből adódnak.

A központi költségvetés devizaadóssága január végéig 14,1 milliárd forinttal 6270,7 milliárd forintra növekedett az elmúlt év végéhez képest. A devizaadósság részaránya a 2016. év végi 24,6%-os szintről 24,3%-os szintre csökkent a teljes adósságon belül.

A költségvetés forintadóssága január végéig 421,7 milliárd forinttal nőtt, és 18 852,6 milliárd forintot ért el, a forintrészarány elérte a teljes államadósság 73,1%-át. 2016 decemberében ez az arány 72,5% volt.

Január végén a lakossági állampapírok állománya 5413,5 milliárd forintot tett ki, ami 345,6 milliárd forint növekedést jelent 2016. december vége óta. Ez döntően két tényezőre vezethető vissza. A lakossági ügyfelek által vásárolható, egy évnél hosszabb futamidejű *Prémium Magyar Államkötvény* és a *Bónusz Magyar Államkötvény* együttes állománya 2017. január végén 82,8 milliárd forintos ez évi növekedés hatására 1603,9 milliárd forintot tett ki. Megfigyelhető tehát, hogy a lakosság a hosszabb futamidejű állampapírokat is keresi. A kamatozó kincstárjegyek állománya 3321,6 milliárd forint volt január végén, ami 256,0 milliárd forinttal haladta meg az év végi állományt.

A külföldi befektetők állampapír állománya januárban 26,0 milliárd forinttal emelkedett az előző hónaphoz képest. A külföldi állomány 99,8%-a, 3462,8 milliárd forint államkötvény és 0,2%-a, 5,6 milliárd forint diszkontkincstárjegy. A külföldi állomány átlagos hátralévő futamideje január végén 5,4 év volt, amely kismértékű csökkenést jelent az előző hónap végéhez képest.

A deviza-államadósság kockázatainak csökkentése érdekében az ÁKK Zrt. swap műveleteket köt, amiből az adósságállomány részét képezik az ezen ügyletek után az ÁKK Zrt.-nél elhelyezésre kerülő fedezeti összegek (az ún. mark-to-market betétek) az egyéb kötelezettségek soron. Az elmúlt években az egyéb devizák (főként az USD, illetve a CHF) jelentősen felértékelődtek az euróhoz képest, az emiatt keletkező többletadósságot viszont a swapkötéssel sikerült kizárni. A vizsgált időszakban az egyéb kötelezettségek állománya 59,6 milliárd forinttal csökkent, és január végén 683,1 milliárd forintot tett ki, ami a teljes államadósság 2,7%-át teszi ki.

2. Kamatok, hozamok alakulása

A diszkontkincstárjegyek januári aukcióin a havi átlagos fedezettség az előző havi 2,5-ről 2,1-re mérséklődött. *A kötvényaukciókon* a fedezettség az előző havi 5,2-ről 3,5-re csökkent.

A 3 hónapos diszkontkincstárjegy utolsó januári aukcióján az átlaghozam az egy hónappal korábbi aukcióhoz viszonyítva 6 bázisponttal csökkent, és 0,09%-ot tett ki. *A 12 hónapos kincstárjegy* utolsó januári aukcióján a kialakult átlaghozam 0,26% lett, amely 7 bázisponttal alacsonyabb a decemberi értéknél.

A 3 éves kötvényaukción a hozam 30 bázisponttal 1,33%-ra nőtt az utolsó decemberi aukción kialakult átlaghozamhoz viszonyítva. *Az 5 éves kötvény* utolsó januári aukcióján az átlaghozam 2,10%-ot ért el, ami 16 bázisponttal magasabb az utolsó decemberi aukcióhoz képest. *A 10 éves kötvény* 3,43%-os átlaghozama 13 bázisponttal haladta meg az utolsó decemberi aukción kialakult átlaghozamot.